İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ No 2024/10

T.C. - 07.12.2024 Tarihli 32745 Sayılı Resmi Gazete - İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No: 2024/10)

07.12.2024 Tarihli 32745 Sayılı Resmi Gazete

TEBLİĞ

Ticaret Bakanlığından:

İTHALATTA KORUNMA ÖNLEMLERİNE İLİŞKİN TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: 2024/10)

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Tebliğin amacı, Türk Gümrük Tarife Cetvelinde (TGTC) 70.04, 70.05 ve 70.06 Gümrük Tarife Pozisyonlarında (GTP) bulunan İran İslam Cumhuriyeti menşeli eşyanın ithalatında halihazırda uygulanan korunma önleminin yerli üretici tarafından yapılan başvuru neticesinde uzatılmasına ilişkin soruşturma açılması ve geçici korunma önlemi alınmasına ilişkin, İthalatta Korunma Önlemlerini Değerlendirme Kurulu (Kurul) tarafından alınan kararın duyurulması ve Ticaret Bakanlığı (Bakanlık) İthalat Genel Müdürlüğü (Genel Müdürlük) tarafından yürütülecek soruşturmanın usul ve esaslarının belirlenmesidir.

Ön inceleme

MADDE 2- (1) Söz konusu başvuruya istinaden yapılan ön incelemeye ilişkin bilgi ve bulguların yer aldığı inceleme raporu Ek 1'de yer almaktadır.

Karar

MADDE 3- (1) Kurul, yapılan başvuruyla ilgili olarak, 8/6/2004 tarihli ve 25486 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Korunma Önlemleri Yönetmeliği (Yönetmelik) hükümleri çerçevesinde 70.04, 70.05 ve 70.06 GTP'lerinde bulunan eşyanın ithalatında hâlihazırda

uygulanan korunma önleminin yerli üretim üzerindeki etkisini araştırmak, yerli üreticilerin rekabet koşullarına uyum sağlama noktasında ilerleme kaydedip kaydetmediği hususunu daha ayrıntılı incelemek ve mevcut korunma önleminin süresinin uzatılmasının gerekli olup olmadığını tespit edebilmek amacıyla korunma önlemi uzatma soruşturması açılmasına ve soruşturma tamamlanıncaya kadar ithalattan kaynaklanabilecek telafisi güç zararların ortaya çıkmasının engellenebilmesini teminen 12/12/2024 tarihinden başlamak üzere 200 gün süreyle geçici korunma önlemi uygulanmasına, geçici önlemin "ton başına 36 ABD Doları" tutarında ek mali yükümlülük olarak belirlenmesine ve önlemin istihsali hususunda Cumhurbaşkanlığına öneride bulunulmasına toplantıya katılan üyelerin oy birliğiyle karar vermiştir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen geçici korunma önlemi ilgili Cumhurbaşkanı Kararının yürürlüğe girmesiyle 12/12/2024 tarihinde uygulanmaya başlar.

Soruşturmanın yürütülmesi

MADDE 4- (1) Soruşturma, Yönetmeliğin ilgili hükümleri kapsamında Genel Müdürlük tarafından yürütülür. Soruşturma ile ilgili tüm yazışmalar aşağıda belirtilen yetkili merci ile yapılır:

T.C. Ticaret Bakanlığı

İthalat Genel Müdürlüğü

Korunma Önlemleri ve Gözetim Dairesi

Söğütözü Mahallesi Nizami Gencevi Caddesi 63/1 06530 Çankaya/Ankara

Tel: +90 312 204 9883, 9951, 9575, Faks: +90 312 204 86 33

e-ağ: http://www.ticaret.gov.tr e-posta: korunma@ticaret.gov.tr

(2) Soruşturmada "Türkiye'de yerleşik firma, kurum ve kuruluşlardan ilgili taraf olmak isteyenler", soru formlarına cevapları ile resmî görüşlerini kendilerine ait resmî KEP adreslerinden Bakanlığın aşağıda yer alan KEP adresine gönderir:

Ticaret Bakanlığı KEP Adresi: ticaretbakanligi@hs01.kep.tr

(3) Soruşturmada "yurtdışında yerleşik firma, kurum ve kuruluşlardan ilgili taraf olmak isteyenler", soru formlarına cevapları ile resmî görüşlerini Bakanlığın aşağıda yer alan e-posta

adresine gönderir:

Genel Müdürlük E-posta Adresi: korunma@ticaret.gov.tr

İlgili taraflar

MADDE 5- (1) 6 ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen bağlantı adresinde yer alan ilgili soru formunu bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren otuz gün içinde doldurarak Genel Müdürlüğe gönderenler soruşturma kapsamında "ilgili taraf" olarak kabul edilir.

Soru formları, görüş ve bilgilerin sunulması

MADDE 6- (1) Soruşturma ile ilgili soru formları ve başvurunun gizli olmayan özeti Bakanlığın internet sitesi (http://www.ticaret.gov.tr) içerisinde "İthalat" başlığı altında "Ticaret Politikası Savunma Araçları" sayfasında bulunan "Korunma Önlemleri/Soruşturmalar" bağlantısında yer almakta olup bahse konu soruşturmanın sayfasından indirilir.

(2) İlgili tarafların soru formunu, bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren otuz gün içinde doldurup Genel Müdürlüğe iletmeleri gerekir. İlgili taraflarca soru formlarının doldurulmasıyla ilgili olarak Genel Müdürlükten yardım alınabilir.

(3) Soruşturmaya ilişkin yazılı ve sözlü iletişim Türkçe yapılır. İlgili tarafların soru formuna ilişkin yanıtlarını ve bu yanıtlar dışında kalan tüm bilgi, belge, görüş ve taleplerini yazılı olarak Türkçe sunmaları gerekir. Türkçe dışında bir dilde sunulan yanıt, bilgi, belge, görüş ve talepler dikkate alınmaz.

(4) Soruşturma süresince Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde gizlilik kaydıyla verilen her türlü bilgi, belge ve görüşün gizli olmayan bir özeti sunulur. Gizli olmayan özet, esas bilginin makul ölçüde anlaşılmasına olanak sağlayacak ayrıntıda olur. İlgili taraflar, istisnai hallerde bu bilgilerin özetlenemeyecek nitelikte olduklarını belirtebilir. Bu gibi istisnai durumlarda, bilgilerin özetlenemeyecek nitelikte olmasının nedenlerinin belirtilmesi gerekir.

(5) Genel Müdürlük gerekli görmesi halinde ilgililerden ek bilgi ve belge isteyebilir.

İlgili tarafların dinlenmesi

MADDE 7- (1) İlgili taraflar, varsa sözlü olarak dinlenme taleplerini de ilgili taraf soru formunda belirtmek suretiyle Genel Müdürlüğe iletir. Talep edilmesi halinde düzenlenecek olan dinleme

toplantısının yapılacağı yer ve tarih ile soruşturmaya ilişkin diğer duyurular Bakanlığın 6 ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen internet sitesinde ilan edilir.

Gizlilik

MADDE 8- (1) Soruşturma sırasında ilgili taraflarca verilen bilgiler Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen hükümler çerçevesinde gizli olarak değerlendirilir.

Bilgi verilmemesi veya hatalı bilgi verilmesi

MADDE 9- (1) Yönetmeliğin 4 üncü maddesi uyarınca, soruşturmanın herhangi bir aşamasında Genel Müdürlükçe istenen bilgilerin öngörülen süre içinde temin edilememesi ya da soruşturmanın engellendiğinin anlaşılması halinde soruşturma mevcut veriler üzerinden sonuçlandırılır. Genel Müdürlükçe ilgililer tarafından sağlanan bilgilerin yanlış olduğu tespit edildiği takdirde bu bilgiler dikkate alınmaz.

Soruşturmanın süresi

MADDE 10- (1) Soruşturma, Genel Müdürlükçe yürütülerek dokuz ay içinde tamamlanır. Gerekli hallerde bu süre altı ay uzatılabilir.

Yürürlük

MADDE 11- (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

Ek 1

İran İslam Cumhuriyeti Menşeli Düz Cam İthalatında Uygulanan Korunma Önleminin Uzatılması Başvurusu Hakkında İnceleme Raporu

1. BAŞVURUYA İLİŞKİN BİLGİLER

1.1 Başvuru

19/11/2021 tarihli ve 4824 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan İran İslam Cumhuriyeti (İran) Menşeli Düz Cam İthalatında Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Karar çerçevesinde 70.04, 70.05 ve 70.06 Gümrük Tarife Pozisyonlarında (GTP) sınıflandırılan İran menşeli düz cam ithalatında korunma önlemi uygulanmakta olup halihazırda ikinci uzatma döneminin son yılında 38 ABD Doları/Ton seviyesinde ek mali yükümlülük şeklinde uygulanan önlem 11/12/2024 tarihinde son bulacaktır.

Bu çerçevede, Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş. tarafından İran menşeli firmaların hem enerji ve hammadde temini noktasında büyük avantaja sahip olması hem de lojistik olarak Türkiye sınırına yakın olmaları dolayısıyla ulaşım maliyetlerinin düşük olması ve anılan ülkeden ithalatın oldukça düşük birim fiyatla gerçekleştiriliyor olması gibi gerekçelerle mevcut korunma önleminin ciddi zararı önlemek için gerekli olmaya devam ettiği iddiası ile süresinin uzatılmasına ilişkin olarak başvuruda bulunulmuştur.

1.2 Başvurunun Temsil Durumu

Başvuru sahibi firma, başvuru konusu eşyanın en büyük yerli üreticisi olarak Türkiye üretiminin yarısından fazlasını gerçekleştirmektedir. Buna göre başvuru sahibi firmanın, İthalatta Korunma Önlemleri Yönetmeliği'nin ikinci maddesinde "yurt içinde faaliyet gösteren ve benzer veya doğrudan rakip malların tamamını veya bir kısmını üreten üreticiler" şeklinde tanımlanan "yerli üretici" tanımına uyduğu değerlendirilmektedir.

1.3 Başvuru Konusu Eşya

Başvuru konusu eşya, Türk Gümrük Tarife Cetvelinde (TGTC) 70.04 GTP altında "çekme ve üfleme cam (plaka halinde), absorblayıcı (emici) veya yansıtıcı ya da yansıtıcı olmayan bir tabakası olsun olmasın, fakat başka şekilde işlenmemiş" tanımı, 70.05 GTP altında "float cam ve yüzeyi taşlanmış veya parlatılmış cam (plakalar halinde) absorblayıcı (emici) veya yansıtıcı ya da yansıtıcı olmayan bir tabakası olsun olmasın, fakat başka şekilde işlenmemiş" tanımı, 70.06 GTP altında ise "70.03, 70.04 veya 70.05 Pozisyonlarındaki camların bombelendirilmiş, kenar işlemeli, aşındırılmış, delinmiş, emaye baskı uygulanmış veya başka şekilde işlenmiş, fakat diğer malzemelerle çerçevelenmemiş veya donatılmamış olanlar" tanımıyla sınıflandırılmıştır.

1.4 Başvuru Konusu Eşyanın İthalatında Uygulanan Mevzuat

Başvuru konusu eşya olan düz cam, 70.04 (çekme ve üfleme cam), 70.05 (float ve yüzeyi taşlanmış veya parlatılmış cam) ve 70.06 (70.03, 70.04, 70.05 GTP'lerinde yer alan camın işlenmiş hali) GTP'lerinde sınıflandırılmaktadır.

-70.04 GTP'inde yer alan eşyanın ithalatında AB-STA ülkeleri için %0, diğer ülkeler için %3 ile %4,4, Azerbaycan hariç Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyesi olmayan ülkeler için ise %20 oranında gümrük vergisi ve %10 oranında ilave gümrük vergisi (7004.20.10 ve 7004.90.10 için %5) uygulanmaktadır. Bununla birlikte, 70.04 GTP'inin tamamı için 500 $/ton seviyesinde ileriye yönelik olarak fiyat kriterli gözetim uygulaması bulunmaktadır. Ayrıca, İran menşeli eşyanın ithalatında 38 $/ton seviyesinde korunma önlemi uygulanmaktadır.

-70.05 GTP'inde yer alan eşyanın ithalatında AB-STA ülkeleri için %0, diğer ülkeler için %2 ile %3, Azerbaycan hariç DTÖ üyesi olmayan ülkeler için ise %20 oranında gümrük vergisi ve %5 oranında ilave gümrük vergisi uygulanmaktadır. Bununla birlikte, 70.05 GTP'i için 500 $/ton seviyesinde (7005.10.80 GTP' için 600 $/ton) ileriye yönelik olarak fiyat kriterli gözetim uygulaması bulunmaktadır. Ayrıca, İran menşeli eşyanın ithalatında 38 $/ton seviyesinde korunma önlemi uygulanmaktadır.

-70.06 GTP'inde yer alan eşyanın ithalatında AB-STA ülkeleri için %0, diğer ülkeler için %3, Azerbaycan hariç DTÖ üyesi olmayan ülkeler için ise %20 oranında gümrük vergisi ve %10 oranında ilave gümrük vergisi uygulanmaktadır. Bununla birlikte, 70.06 GTP'i için 700 $/ton seviyesinde (7006.00.90.00.19 GTP' için 7000 $/ton) ileriye yönelik olarak fiyat kriterli gözetim uygulaması bulunmaktadır. Ayrıca, İran menşeli eşyanın ithalatında 38 $/ton seviyesinde korunma önlemi uygulanmaktadır.

Diğer taraftan, bahse konu her üç GTP için ithalattaki KDV oranı %20 seviyesindedir.

Son olarak, 7005.29 GTP'i altında sınıflandırılan eşyanın Rusya menşeli olanlarının ithalatında dampinge karşı önlem bulunmaktadır.

GTP	Eşya Tanımı	GV %	İGV %	Gözetim $/ton
70.04	Çekme ve üfleme cam	AB-STA %0 DÜ %3-4,4 İran %20	10	500
7004.20.10			5	
7004.90.10				
70.05	Float ve yüzeyi taşlanmış veya parlatılmış cam	AB-STA %0 DÜ %2-3 İran %20	5	500
7005.10.80				600
70.06	70.03, 70.04, 70.05 GTP'lerinde yer alan camın işlenmiş hali	AB-STA %3 DÜ %3 İran %20	10	700
7006.00.90.00.19				7000

1.5 Başvuru Konusu Eşyanın Üretim Süreci ve Benzer/Doğrudan Rakip Ürün Tespiti

Başvuruya konu eşya olan düz cam; büyük plakalar halinde üretilir ve kullanılacakları alanın özellikleri doğrultusunda yalnızca ebada kesilerek ya da ikincil işlemler uygulanarak bitmiş ürün haline getirilir. İnşaat, otomotiv, beyaz eşya, mobilya, tarım vb. çeşitli sektörlerde; yalıtım camı ünitesi, ayna, lamine cam, kaplamalı cam, boyalı cam, temperli cam, kısmi temperli cam, bombeli cam, emaye baskılı cam olarak kullanılır.

Düz cam ürünleri birçok farklı sektöre sınai ara ürün olarak girdi teşkil etmektedir. 2023 yılı verilerine göre ülkemizde düz cam ürünlerinin en yoğun kullanıldığı sektör %70'lik payla inşaat sektörüdür. Bunu %25'lik payıyla mobilya ve beyaz eşya sektörleri ve %5'lik payıyla otomotiv sektörü izlemektedir. Sektördeki kullanıcılar, camı işleme süreçlerinde kullanan sanayici firmalardır. Anılan sektörlerde yalıtım camı ünitesi, ayna, lamine cam, kaplamalı cam, boyalı cam, temperli cam, bombeli cam, emaye baskılı cam olarak kullanılmaktadır.

Düz cam üretiminde float ve sheet teknolojisi kullanılmaktadır. Yerli üreticiler tarafından kullanılan float teknolojisi, kum ve diğer hammaddelerin 1500-1600oC'de ergitilerek kalay banyosu üzerinde yüzdürülmesi ve kontrollü bir şekilde soğutularak düz cama dönüştürülmesi

prensibine dayanmaktadır. Float üretim hattı, birbirine seri olarak bağlı toplam uzunluğu yaklaşık 500m olan kısımlardan meydana gelmektedir. Hattın bir ucundan hammadde beslenirken hattın diğer tarafından günde 600-1000 ton seviyesinde istenilen kalite ve ebatlardaki cam plakaları toplanmaktadır. Fırından gelen 1.100o C 'deki cam, kalay banyosunda şekillendirilerek istenilen kalınlık ve genişliğe ulaştırılır. İstenilen kalınlık ve genişliğe ulaştırılan float camı, kalay banyosunu 620~630 oC sıcaklıkta terk ederek soğutma fırınına girer. Soğutma işleminde amaç, cam şeridinin sıcaklığını oda sıcaklığına kadar uygun bir hızla düşürme ve camın taşımaya, stoklamaya ve işlemeye uygun hale gelmesi için bazı fiziksel özelliklere sahip olmasını sağlamaktır. Sheet teknolojisi geliştirilen ilk teknolojidir. Fırında eritilmiş olan camın şekillendirilmek üzere merdaneler vasıtasıyla düşey olarak çekilmesi ile düz cam elde edilir. Sheet teknolojisinde kalite, kapasite ve yatırım tutarı düşük, enerji ve insan kaynağı kullanımı yüksektir.

İthal ve yerli düz cam birbirlerinin yerine kullanılabilmekte ve söz konusu ürünlerin fiziksel-kimyasal özellikleri ile üretim teknolojileri benzerlik göstermektedir. Bu faktörler göz önüne alındığında başvuru konusu eşyanın yurt içinde üretilenleri ile ithal edilenleri benzer ürün olarak değerlendirilmektedir.

2. İTHALATIN SEYRİ VE GERÇEKLEŞME KOŞULLARI

Bu bölümde başvuru konusu eşyanın yıllar itibarıyla ithalatının seyri, piyasa payı ve yerli üretime oranına ilişkin istatistikler yer almaktadır. Bununla birlikte, ülke bazında ithalat verileri sunularak yerli ve ithal ürünlerin birim fiyatları karşılaştırılmaktadır. Ayrıca, anılan ürünün İran menşeli olanlarına yönelik bir başvuru olması sebebiyle her kısımda İran menşeli ithalat ayrıca ele alınmıştır.

İthalatın miktar bakımından değerlendirilmesinde temel miktar birimi olarak ton kullanılmıştır. İthalat değerleri ise gözetim uygulamasından kaynaklanan ek kıymet beyanı etkisinden arındırılmıştır.

2.1 Mutlak İthalat

Toplam İthalat	Miktar (ton)	Değer (milyon $)	B.F. ($/ton)	Değişim (ton)	Değ
2020	311.107	156	500	-	-
2021	391.469	221	564	26%	42%
2022	346.059	255	735	-12%	15%
2023	429.397	260	606	24%	2%
2023 (1-8)	319.788	193	604	-	-
2024 (1-8)	174.841	120	685	-45%	-38%

Başvuru konusu eşyanın tüm ülkelerden yapılan ithalat miktarı inceleme dönemi boyunca dalgalı bir seyir izlemiş olsa da son olarak 2023 yılında %24 oranında artarak 429,4 bin ton seviyesine yükselmiştir. Bununla birlikte, geçen yılın sekiz aylık dönemine göre cari yılda ithalat miktarı %45 oranında azalış kaydederek 174,8 bin ton seviyesine gerilemiştir.

İthalat değeri, inceleme dönemi boyunca yukarı yönlü bir seyir izlemiş, 2023 yılında %2 oranında artarak 260 milyon $ seviyesine yükselmiştir. Bununla birlikte, geçen yılın sekiz aylık dönemine göre cari yılda ithalat değeri %38 oranında azalarak 120 milyon $ seviyesine gerilemiştir.

İthal birim fiyatlar ise 2023 yılında %18 oranında azalarak 606 $/ton seviyesine gerilemiş, diğer taraftan geçen yılın sekiz aylık dönemine göre cari yılda ithal birim fiyat %14 artarak 685 $/ton seviyesine yükselmiştir.

İran Menşeli İthalat	Miktar (ton)	Değer (milyon $)	B.F. ($/ton)	Değişim (ton)	Değ
2020	21.575	5	235	-	-
2021	125.934	46	363	484%	801%
2022	63.054	29	460	-50%	-37%
2023	22.075	8	373	-65%	-72%
2023 (1-8)	18.117	7	384	-	-
2024 (1-8)	6.760	2	317	-63%	-69%

Yukarıda yer alan tabloda İran menşeli düz cam ithalatı gösterilmiştir. Buna göre, ithalat miktarı 2021 yılında %484 oranında artmış, 2022'de %50, 2023'te %65 azalmış, 22 bin ton seviyesine gerilemiştir. Bununla birlikte, geçen yılın sekiz aylık dönemine göre cari yılda ithal miktarı %63 azalarak 6,7 bin ton seviyesine gerilemiştir.

Benzer şekilde, ithalat değeri 2021 yılında %801 oranında armış, 2022'de %37, 2023'te %72 azalmış 8 milyon $ seviyesine gerilemiştir. Bununla birlikte, geçen yılın sekiz aylık dönemine göre cari yılda ithalat değeri %69 azalarak 2 milyon $ seviyesine gerilemiştir.

İthal birim fiyatlar ise 2021 yılında %54, 2022'de %27 oranında artmış ancak 2023'te %19 azalarak 384 $/ton seviyesine gerilemiştir. Bununla birlikte, geçen yılın sekiz aylık dönemine göre cari yılda ithal birim fiyat %17 azalarak 317 $/ton seviyesine gerilemiştir. Öte yandan, İran menşeli ithalatın birim fiyatının genel ithalatın birim fiyatının oldukça altında olduğu görülmüştür.

2.2 Nispi İthalat

Nispi ithalat, ithalatın yerli üretime oranına tekabül etmekte olup söz konusu veri aşağıda yer alan tabloda gösterilmiştir.

	Birim	2020	2021	2022
İthalat Miktarı	**Ton**	311.107	391.469	346.059
Nispi İthalat	**Endeks**	100	93	67

Buna göre, 2020’de 100 olan endeks değeri 2021’de 93’e, 2022’de 67’ye düşmüş, 2023’te tekrar inceleme döneminin başındaki seviyesine 100’e yükselmiştir. Bununla birlikte, geçen yılın üç aylık dönemine göre cari yılda nispi ithalat 100’den 43’e gerilemiştir.

	Birim	2020	2021	2022
İthalat Miktarı	**Ton**	21.575	125.934	63.054
İran Menşeli Nispi İthalat	**Endeks**	100	419	178

İran menşeli nispi ithalatın endeks değeri 2020’de 100 seviyesindeyken 2021’de ciddi bir artış yaşanmış, 419 seviyesine yükselmiştir. Sonrasında 2022’de 178’e, 2023’te 73’e gerilemiş olup benzer şekilde geçen yılın üç aylık dönemine göre cari yılda İran menşeli nispi ithalat 100’den 10’a gerilemiştir.

2.3 İthalatın Piyasa Payı

İthalatın piyasa payı hesabında, ithalat miktarı ile ülkemizdeki üretimin büyük bölümünü gerçekleştiren başvuru sahibi yerli üreticinin yurt içi satış miktarlarının toplanmasıyla iç piyasa (tüketim) büyüklüğü tespit edilmiş olup, ithalatın tüketime oranlanması ile ithalatın piyasa payı elde edilmiştir.

	Birim	2020	2021	2022	2023	
İthalat Miktarı	Ton	311.107	391.469	346.059	429.397	
İran İthalat Miktarı		21.575	125.934	63.054	22.075	
Üretim Miktarı	Endeks	100	139	164	141	
Yerli Üretimden Yurt içi Satışlar		100	127	142	123	
Toplam Tüketim		100	127	133	127	
Genel İthalatın Piyasa Payı		100	99	83	109	
İran'dan İthalatın Piyasa Payı		100	460	219	81	

İthalatın piyasa payı, genel ithalat ve İran menşeli ithalat için ayrı ayrı ele alınmıştır. Buna göre, inceleme dönemi içerisinde yaşanan ithalat artışıyla birlikte genel ithalatın piyasa payı 2020'de 100 seviyesindeyken 2023'te 109 seviyesine yükselmiştir. Öte yandan, İran menşeli ithalatın piyasa payı 2020'de 100 seviyesindeyken 2021'de ciddi bir şekilde artarak 460 seviyesine yükselmiştir. Sonrasında 2022'de 219, 2023'te 81 seviyesine gerilemiştir.

2.4 Ülkeler İtibarıyla İthalat

2023 yılı itibarıyla başvuru konusu eşyanın ithalatında en yüksek paya sahip ülkeler, yıllık ithalat miktarlarına göre sıralanarak değerlendirilmiş olup en fazla ithalat hacmine sahip ilk on ülkenin sıralaması aşağıdaki tabloda ayrıntılı olarak sunulmuştur. Bu çerçevede, en büyük ithalat payını elinde bulunduran ülke %39 ile Çin olurken onu %12 ithalat payıyla Rusya ve %10 oranla Bulgaristan takip etmektedir.

Ayrıca, İran %5 oranında ithalat payına sahip olarak sıralamada altıncı sırada yer almaktadır. Bu oran diğer ülkelerle karşılaştırıldığında İran'ın ithalatta belirli bir ağırlığa sahip olduğunu göstermektedir.

Ülke Adı	Miktar (ton)						Değer (milyo	
	2020	2021	2022	2023	2023 (1-8)	2024 (1-8)	2020	202
ÇİN	36.515	22.463	48.705	167.159	136.908	22.109	20	22
RUSYA	47.446	31.604	52.361	51.625	38.983	28.478	16	16
BULGARİSTAN	68.020	76.313	37.129	42.372	28.410	7.245	24	24
PAKİSTAN	756	254	9.093	23.710	17.080	681	0	0
BELÇİKA	24.321	36.079	31.307	23.475	16.741	22.352	17	25
İRAN	21.575	125.934	63.054	22.075	18.117	6.760	5	46
MISIR	13.793	6.133	1.551	20.564	13.125	10.281	4	3
AZERBAYCAN	0	8.594	10.492	19.568	8.605	31.778	0	3
ALMANYA	12.227	17.851	18.519	11.545	7.775	7.055	25	35
POLONYA	2.846	3.686	6.016	7.045	4.627	2.910	3	3
Liste Toplamı	**227.498**	**328.909**	**278.226**	**389.138**	**290.371**	**139.649**	**113**	**176**
Genel Toplam	**311.107**	**391.469**	**346.059**	**429.397**	**319.788**	**174.841**	**156**	**221**

2.5 Fiyat Karşılaştırması

Ülkeler itibarıyla ithalatın ele alındığı önceki bölümdeki tablodan da anlaşılacağı üzere, 2023 yılı ithalat payına göre sıralama yapıldığında ilk sıralarda yer alan ülkelerin ithal birim fiyatları farklılık arz etmekle birlikte genellikle Çin, Rusya ve Bulgaristan menşeli ürünlerin fiyatları yüksek seyrederken, İran'ın fiyatları hem bahsi geçen ülkelerin fiyatlarından hem de ortalama ithal birim fiyatlarından çok daha düşük seyretmekte olduğu ve bu trendin 2024 yılında da

devam ettiği anlaşılmaktadır.

Ortalama ithal birim fiyatları 2022 ve 2023 yıllarında sırasıyla 735 $/Ton ve 606 $/Ton iken, İran menşeli ithal birim fiyatları anılan yıllarda sırasıyla 460 $/Ton ve 373 $/Ton seviyesinde gerçekleşmiştir.

İnceleme konusu ürünün yerli ve İran menşeli ithal olanlarının ortalama birim fiyatları karşılaştırılmış, yerli ürünlerin ortalama ticari maliyeti, yurt içi satış fiyatları, ithal ürünlerin gümrük vergisi, gözetim ve ek mali yükümlülük eklenmiş CIF fiyatları ve ilgili dönemdeki ortalama döviz kuru kullanılmış, bu verilere göre göre fiyat kırılması ve fiyat baskısı oranları hesaplanmıştır.

“Fiyat kırılması”, ithal ürünlerin fiyatının yerli ürünlerin fiyatının ne kadar altında olduğunu, “fiyat baskısı” ise yerli ürünlerin ortalama birim ticari maliyetine makul bir kâr oranı eklenmesiyle (%10) bulunan fiyatın, ortalama ithal birim fiyatı tarafından ne oranda baskılandığını göstermektedir.

Buna göre, 2020-2023 döneminde İran menşeli eşyanın yerli eşyanın yurt içi satış fiyatlarını kırmadığı ancak 2023-2024 yıllarının üç aylık döneminde fiyat kırılması olduğu tespit edilmiştir.

Ayrıca, inceleme dönemi boyunca İran menşeli ürünlerin fiyat baskısı yaratmadığı görülmektedir.

3. YERLİ ÜRETİCİNİN EKONOMİK GÖSTERGELERİ

Bu bölümde yer alan göstergeler başvuru sahibi Şişecam tarafından sağlanan, 2020-2023 yılları ile 2023 ve 2024 yıllarının üç aylık dönemini kapsayan verilerden yararlanılarak hazırlanmıştır.

3.1 Tüketim

Tüketim	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2023**
Endeks	100	127	133	127	100

Türkiye’nin toplam tüketimi 2020’de 100 endeks değerine sahipken 2021 ve 2022’de artarak 133 endeks değerine ulaşmış olup 2023’te azalarak 127 seviyesine gerilemiş olsa da inceleme döneminin ilk yılına göre %27 oranında artmış olduğu göze çarpmaktadır. Bununla birlikte, 2024 yılının üç aylık döneminde tüketim miktarı geçen yılın aynı dönemine göre azalarak 96 seviyesine

gerilemiştir.

3.2 Üretim

Üretim	2020	2021	2022	2023	2023
Endeks	100	139	164	141	100

2020 yılında 100 endeks değerine sahip olan üretim miktarı 2021’de 139’a, 2022’de 164’e yükselmiş, 2023’te 141’e gerilemiştir. Bununla birlikte, 2024 yılının üç aylık döneminde üretim miktarı geçen yılın aynı dönemine göre artarak 116 seviyesine yükselmiştir.

3.3 Yurt İçi Satışlar

Yurt İçi Satışlar	2020	2021	2022	2023	2023
Endeks	100	127	142	123	100

Yurt içi satışlar, 2020’de 100 endeks değerine sahipken 2021 ve 2022’de artarak 142 seviyesine kadar yükselmiş olup 2023’te azalarak 2021 değerinin de altına düşmüş, 123 olarak gerçekleşmiştir. Bununla birlikte, 2024 yılının üç aylık döneminde yurt içi satışlar geçen yılın aynı dönemine göre artarak 127 seviyesine yükselmiştir.

3.4 Yurt Dışı Satışlar

Yurt Dışı Satışlar	2020	2021	2022	2023	2023
Endeks	100	146	169	145	100

Yurt dışı satışlar, 2020’de 100 endeks değerine sahipken 2021 ve 2022’de artarak 169 seviyesine kadar yükselmiş olup 2023’te azalarak 2021 değerinin de altına düşmüş, 145 olarak gerçekleşmiştir. Bununla birlikte, 2024 yılının üç aylık döneminde yurt dışı satışlar geçen yılın aynı dönemine göre artarak 193 seviyesine yükselmiştir.

3.5 Kapasite ve Kapasite Kullanım Oranı

	2020	2021	2022	2023	2023
Kapasite (endeks)	100	115	136	127	100
KKO (endeks)	100	121	121	111	100

Başvuru sahibi firmanın üretim kapasitesi 2021 ve 2022 yıllarında artarak 136 seviyesine yükselmiş olsa da 2023'te azalarak 127'ye düştüğü görülmüştür. Bununla birlikte, 2024 yılının üç aylık döneminde kapasite geçen yılın aynı dönemine göre artarak 107 seviyesine yükselmiştir.

Öte yandan, kapasite kullanım oranı 2021 yılında 121'e yükselmiş, 2022'de değişmemiş, 2023'te ise azalarak 111 seviyesine gerilemiştir. Bununla birlikte, 2024 yılının üç aylık döneminde kapasite kullanım oranı geçen yılın aynı dönemine göre artarak 108 seviyesine yükselmiştir.

3.6 İstihdam

İstihdam	2020	2021	2022	2023	2023
Endeks	100	91	101	97	100

İstihdam, inceleme dönemi boyunca dalgalı bir seyir izlemiş, 2020 yılında 100 olan endeks değeri 2023'te 97'ye gerilemiştir. Benzer şekilde, 2024 yılının üç aylık döneminde istihdam geçen yılın aynı dönemine göre azalarak 96'ya gerilemiştir.

3.7 Verimlilik

Verimlilik	2020	2021	2022	2023	2023
Endeks	100	153	163	145	100

Verimlilik, 2022 yılında en yüksek değerine ulaştıktan sonra 2021 değerinin bile altına düşerek 2023'te 145 olarak gerçekleşmiştir. Öte yandan, 2024 yılının üç aylık döneminde verimlilik geçen yılın aynı dönemine göre artarak 121 seviyesine yükselmiştir.

3.8 Stoklar

Stoklar	2020	2021	2022	2023	2023
Endeks	100	114	190	215	100

2020 yılında 100 endeks değerine sahip olan stok miktarı 2021'de 114'e, 2022'de 190'a, 2023'te 215 yükselmiştir. Öte yandan, 2024 yılının üç aylık döneminde stoklar geçen yılın aynı dönemine göre azalarak 98 seviyesine gerilemiştir.

3.9 Karlılık

Karlılık	2020	2021	2022	2023	2023
Endeks	100	379	222	217	100

Başvuru sahibi firmanın karlılığı 2021 yılında artmış olmasına rağmen 2022'de 222'ye, 2023'te 217'ye gerilemiştir. Benzer şekilde, 2024 yılının üç aylık döneminde karlılık geçen yılın aynı dönemine göre azalarak 86'ya gerilemiştir.

3.10 Ekonomik Göstergelerin Değerlendirilmesi

İran'dan düz cam ithalatı 2021'den sonra azalmaya başlayarak 2023'te 22 bin ton seviyesine gerilemiştir. Geçen yılın aynı dönemine göre cari yılın üç ayında hem genel hem İran'dan yapılan ithalat azalış göstermiştir.

İran'dan yapılan ithalatın yerli üretime oranı 2020 yılında 100 endeks değerine sahipken 2021 yılında bu oran 419 seviyesine yükselmiş, sonrasında düşerek 2022 178'e, 2023'te 73'e gerilemiştir. İran'dan yapılan ithalatın piyasa payı ise 2020 yılında 100 endeks değerine sahipken 2021 yılında bu oran 460 seviyesine yükselmiş, izleyen yıllarda İran piyasa payı azalmış olsa da 2023 yılında inceleme dönemi başındaki seviyeye yakın seyretmiştir. Fiyat karşılaştırması bölümünde de ele alındığı üzere, İran'dan yapılan ithalatta birim fiyatlar genel ithal birim fiyatlarının çok altında gerçekleşmiştir.

Yerli üretim ekonomik göstergeleri inceleme konusu dönemde genel olarak olumlu bir seyir izlemiş olmasına rağmen 2023 yılında yurtiçi satışlar, stoklar, kapasite, KKO, istihdam, verimlilik ve karlılık verilerinde bozulmalar olduğu; istihdam ve karlılıktaki bozulmanın 2024 yılı ilk

çeyreğinde de devam ettiği görülmektedir.

Ekonomik Göstergeler	Birim	2020	2021	2022
İthalat	Ton	311.107	391.469	346.059
İran'dan İthalat		21.575	125.934	63.054
Üretim	Endeks	100	139	164
Tüketim		100	127	133
Nispi İthalat		100	93	67
İran Nispi İthalat		100	419	178
İthalatın Piyasa Payı		100	99	83
İran'dan İthalatın Piyasa Payı		100	460	219
Yurt içi satışlar		100	127	142
Yurt dışı satışlar		100	146	169
Stoklar		100	114	190
Kapasite		100	115	136
KKO		100	121	121
İstihdam		100	91	101
Verimlilik		100	153	163
Kârlılık		100	379	222

4. REKABET UYUM PLANI

Başvuru sahibi firma, yeni yatırımlarla üretim hacmini artırmak, verimliliği artıracak çalışmalar yapmak, ürün çeşitliliğini sağlamak, AR-GE faaliyetlerine ağırlık vermek, çevre dostu ve enerji tasarrufu sağlayan ürünlerin kullanımının arttırılmasına yönelik pazar geliştirmek ve ülke ekonomisine katkı sağlamak gibi stratejilerle faaliyetlerini sürdürmektedir.

Yeni yatırımlarla üretim hacminin artırılması kapsamında düz camın girdi olarak kullanıldığı inşaat, otomotiv, mobilya ve beyaz eşya sektörlerindeki büyüme beklentileri doğrultusunda Türkiye pazarında oluşan talebe gerek miktar gerek yüksek kaliteli ürünler ile cevap verme hedefi doğrultusunda, çeşitli yatırım planlamaları bulunmaktadır.

Enerji tasarrufu sağlayan, farklı performansta kaplamalı cam ürünlerinin üretimine yönelik AR-GE çalışmaları yürütülmektedir.

Bununla birlikte, müşterilerinin ihtiyaçlarının eksiksiz karşılamaya yönelik olarak hizmet kalitelerini artırma çalışmaları da sürdürülmektedir.

5. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

İthalatta Korunma Önlemleri Yönetmeliğinin 11 inci maddesine göre, korunma önleminin ciddi zararı önlemek veya gidermek için gerekli olmaya devam ettiğini ve yerli üreticilerin piyasa koşullarına uyum sağlamakta olduğunu gösteren kanıtların tespit edilmesi halinde, önlemin süresi, re’sen veya başvuru üzerine yeniden açılacak soruşturma sonucunda uzatılabilmektedir. Bu çerçevede, 70.04, 70.05 ve 70.06 GTP’lerde sınıflandırılan İran menşeli düz cam ithalatında mevcut korunma önleminin süresinin uzatılması yönünde yerli üreticiler tarafından yapılan başvuru değerlendirilmiştir.

Bu çerçevede, başvuru sahibi firmanın bazı ekonomik göstergelerinde iyileşmeler bulunurken İran’dan gerçekleştirilen düz cam ithalatı önce artmış, sonra azalışa geçmiştir. Buna göre, inceleme döneminin ilk yılı ile son yılında İran’dan gerçekleştirilen düz cam ithalatı birbirine yakınsamaktadır. Yine İran’dan nispi ithalat ile İran’dan ithalatın piyasa payı son yıllarda azalıyor olsa da inceleme dönemi başı 2020 yılındaki seviyelerine geri dönmüştür.

Diğer yandan, yıllar itibarıyla incelendiğinde İran menşeli eşyanın yerli eşyanın yurt içi satış fiyatlarını kırmadığı ancak son yaşanan gelişmeler sonucunda 2023 ve 2024 yıllarının üç aylık dönemlerinde fiyat kırılması yaşandığı görülmektedir.

Öte yandan, başvuru sahibi yerli üretici tarafından sunulan rekabete uyum planı çerçevesinde, önlem uygulamasının başlamasının ardından başvuru sahibi firmanın AR-GE ve ÜR-GE faaliyetleriyle birlikte maliyet düşürmeye ve verimlilik artışına odaklandığı anlaşılmaktadır. Bu kapsamda, korunma önlemi sonrasında üretim kapasitesini artıran yerli üreticiler, kapasite artırımına yönelik yatırımlara da devam etmektedir.

Başvuru konusu ürünün ithalatında hâlihazırda uygulanan korunma önleminin yerli üretim üzerindeki etkisini araştırmak, yerli üreticilerin rekabet koşullarına uyum sağlama noktasında ilerleme kaydedip kaydetmediği hususunu daha ayrıntılı incelemek ve mevcut korunma önleminin süresinin uzatılmasının gerekli olup olmadığını tespit edebilmek amacıyla bir korunma önlemi uzatma soruşturması açılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte, soruşturma sürecinin devam etmesi nedeniyle oluşabilecek telafisi güç zararların önlenmesi amacıyla, korunma önlemi uzatma soruşturması açılmasına ve soruşturma tamamlanıncaya kadar ithalattan kaynaklanabilecek telafisi güç zararların ortaya çıkmasının engellenebilmesini teminen 12/12/2024 tarihinden başlamak üzere 200 gün süreyle geçici korunma önlemi uygulanmasına, geçici önlemin “ton başına 36 ABD Doları” tutarında ek mali yükümlülük olarak belirlenmesine ve önlemin istihsali hususunda Cumhurbaşkanlığına öneride bulunulmasına toplantıya katılan üyelerin oy birliğiyle karar vermiştir.

Resmi Gazete İçin Tıklayınız.